Instruks EL - Leder for sikkerhet (LFS) Lnett

1. Styrende lovgivning

Instruks for Leder for sikkerhet er underlagt Forskrift om sikkerhet ved arbeid i og drift av elektriske anlegg, som er hjemlet i Lov om tilsyn med elektriske anlegg og elektrisk utstyr. Denne forskriften er styrende, og instruksen kommer i tillegg.

2. Formål og virkeområde

Instruksen skal ivareta sikkerheten ved arbeid på eller nær ved, samt drift av Lnetts elektriske anlegg, ved at det stilles krav om at aktivitetene skal være tilstrekkelig planlagt og at det skal iverksettes nødvendige sikkerhetstiltak for å unngå skade på liv, helse og materielle verdier.

Denne instruks gjelder for alle høyspenningsanlegg hvor Lnett har driftslederansvar.

3. Målgruppe

Alle ansatte i Lnett og eksterne som er godkjent som Leder for sikkerhet og Ansvarlig for arbeid på elektriske anlegg der Lnett har driftslederansvar.

4. Definisjoner

Leder for kobling (LFK): Utpekt person som har fått ansvar for at nødvendige koblinger i høyspenningsanlegg blir utført på en sikkerhetsmessig forsvarlig måte.

Leder for sikkerhet (LFS) (høyspenning) / Ansvarlig for arbeid (AFA) (lavspenning): Utpekt person som har fått ansvar for elsikkerheten på arbeidsstedet.

Overvåker: Person instruert og utpekt av leder for sikkerhet til å overvåke arbeidet i de tilfeller der leder for sikkerhet må forlate arbeidsstedet. Overvåker kan/skal stoppe arbeidet ved behov, men har ikke anledning til å starte opp arbeidet eller etablere/fjerne sikkerhetstiltak.

Driftsleder (høyspenning): Person utpekt av eier/driver til å være ansvarlig for og sørge for daglig drift og vedlikehold av de elektriske anleggene.

Arbeidsstedet: De posisjoner hvor personell/utstyr kommer innenfor eller står i fare for å komme innenfor risikoavstanden gitt av gjeldende systemspenning, ref. FSE § 5, tabell 1.

Inett

5. Ansvar/Myndighet

Utpeking av rolle LFS/AFA: Kun personell som er godkjent av Driftsleder kan peke ut LFS eller AFA. Den som utpeker, skal sikre at den som pekes ut er godkjent for rollen LFS/AFA i sikkerhetskort.

Inneha rolle LFS/AFA: Kun personell som er godkjent av Driftsleder i sikkerhetskort kan inneha rollen som LFS/AFA iht. Rollebeskrivelse - Leder For Sikkerhet/Ansvarlig For Arbeid.

Oversikt over personell som er godkjent til rollene som Leder for sikkerhet og Ansvarlig for arbeid, eventuelt geografisk avgrenset, finnes i Permitto.

6. Leder for sikkerhet

Krav til organisering og arbeidsmetoder

For hvert enkelt arbeidsoppdrag på eller nær ved elektriske anlegg skal det utpekes en LFS (høyspenningsanlegg) eller AFA (lavspenningsanlegg). LFS/AFA skal gjøre seg kjent med arbeidets omfang, delta i planlegging med særlig fokus på risikovurdering for arbeid på det elektriske anlegget, samt delta i Sikker Jobb Analyse (SJA) for oppdraget.

Utpeking og loggføring

LFS utpekes muntlig eller skriftlig for hvert arbeidsoppdrag/evt. ved endring av arbeidsoppdrag, og det skal loggføres i DMS.

AFA utpekes muntlig eller skriftlig for hvert arbeidsoppdrag/evt. ved endring av arbeidsoppdrag, og det skal loggføres i SJA.

LFS/AFA sitt ansvar

a. Før arbeidet igangsettes, skal det gjennomføres nødvendig planlegging av arbeidet, jfr. FSE § 10.

   Valg av arbeidsmetode er grunnleggende:

   - Arbeid på frakoblet anlegg.
   - Arbeid under spenning.
   - Arbeid nær ved spenningssatte deler.

   Uansett valg skal det alltid etableres 2 sikkerhetsbarrierer Jfr. FSE §§§ 14-16-17.

b. Før arbeidet påbegynnes, underrette arbeidslaget om sin funksjon og gjøre personellet kjent med arbeidets omfang, sikkerhetstiltak, sikkerhetsavstander og tillatt arbeidsposisjon, jfr. FSE §§§§ 12-14-16-17.

   Der det er flere enn to personer involvert skal LFS/AFA bære markeringsvest eller armbind med påskrift "Leder for sikkerhet/Ansvarlig for arbeid.

c. Ivareta og lede sikkerhetstiltakene ved arbeid på eller nær ved elektriske anlegg, herunder:
   - gi arbeidslaget nødvendig instruksjon
   - påse at det etableres nødvendige sikkerhetstiltak på arbeidsstedet
   - gi tillatelse til å igangsette arbeidet
   - overvåke arbeidet eller utpeke og instruere en person til å overvåke
   - kun delta i arbeidet når dette er forenlig med oppgaven som LFS/AFA
   - sørge for forsvarlig avvikling av sikkerhetstiltak på arbeidsstedet
   - Informere arbeidslaget om at arbeidet er avsluttet
   - LFS er ansvarlig for at anlegget som klarmeldes ikke representerer fare for liv, helse og materielle verdier når det spenningsettes. Det innebærer at anlegget skal være inspisert, og eventuelt kontrollert, testet og funksjonsprøvd, jfr. FEF § 3-1.

d. Etter at arbeid er ferdig:
   - Melde fra til LFK om at arbeidet er avsluttet, sikringstiltak opphevet og anlegget er klart for innkobling.

e. For arbeid på høyspenningsanlegg: Ved arbeid på frakoblet anlegg skal LFS selv motta melding direkte fra LFK om at anlegget er frakoblet, nødvendig sikring mot innkobling er etablert og eventuell jording er foretatt på frakoblingsstedet, jfr. FSE § 12. Kommunikasjon mellom LFK og LFS skal skje direkte og ikke via 3. person. Språket skal være et som begge parter forstår godt.

Bytte av LFS/AFA eller utpeking av overvåker

Ved bytte av LFS/AFA, skal dersom det er mulig, både avtroppende og påtroppende LFS/AFA sammen besiktige arbeidsstedet. Påtroppende LFS/AFA kontrollerer iverksatte sikringstiltak. Avtroppende og påtroppende LFS/AFA melder personlig til LFK/utpeker om at ny LFS/AFA må overta funksjonen. Ny LFS/AFA utpekes av de som har godkjenning og loggføres.

Dersom LFS/AFA må forlate arbeidsstedet, skal det utpekes og instrueres en person til å overvåke arbeidet. Utpeking av overvåker skal loggføres på SJAen, og LFS/AFA orienterer til de andre i arbeidslaget.

Oppheving av sikringstiltak når LFS/AFA ikke er tilgjengelig

Det kan inntreffe tilfeller der det er behov for å få koble inn en anleggsdel, som er oppført med en LFS/AFA som ikke på noen måte er tilgjengelig. Kan ny LFS utpekes av LFK. Det skal da sendes melding til gammel LFS/AFA om at ny er utpekt. Det gjøres av LFK.

Ny LFS/AFA orienterer arbeidslaget om situasjonen som har oppstått og setter seg grundig inn i etablerte barrierer.

Etter dette kan etablerte sikringstiltak oppheves.

7. Verneutstyr

Se instruks for personlig verneutstyr – Instruks HELSE – Personlig verneutstyr

8. Referanser

- Forskrift om sikkerhet ved arbeid i og drift av elektriske anlegg (FSE): § 12 Sikkerhet på arbeidsstedet (FSE)
- Forskrift om elektriske forsyningsanlegg (FEF)